

בס"ד. ש"פ האזינו, י"ג תשרי, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

כנשר יעיר קנו גו' ישאהו על אברתו, ומביא אדמו"ר מהר"ש בעל ההילולא במאמרו ד"ה זה דש"פ האזינו תרמ"א² (שרושם ממנו נדפס בהמשך יונתי תר"ם³) פירוש רש"י על הכתוב, שמפרש נהגם ברחמים ובחמלה כנשר הזה כו' שנושא את גוזליו על כנפיו וכו', ומבאר ענינו בנמשל, דהגם שאין לו דמות הגוף⁴, מ"מ, מצינו שגם למעלה ישנו הענין דרמ"ח אברים, כידוע שרמ"ח פיקודין (רמ"ח מ"ע) הם רמ"ח אברים דמלכא⁵, ועז"נ ישאהו על אברתו, למעלה מרמ"ח אברים שהם המצוות⁶, שזהו ענין התשובה, שעל ידה נעשה העילוי למעלה מבחי' רמ"ח אברים דמלכא. וזהו כנשר גו', שהוא רחמני, שהו"ע התעוררות רחמים רבים⁷, בחינתו של יעקב⁸, וכולל גם אברהם ויצחק, כמ"ש⁹ זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב, וכפי שמבאר בהמאמר שגם צדיק גמור צריך לרחמים רבים, כיון שגוף הצדיק מסתיר ג"כ. וכידוע¹⁰ שענין הרחמנות הוא גם על עולמות העליונים, שגם הם נקראים בשם עולמות, עולם מלשון העלם¹¹, כמ"ש¹² מלכותך מלכות כל עולמים.

ויש להוסיף בזה (במאמר המוסגר), ע"פ מ"ש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע¹³ בפירוש הכתוב מלכותך מלכות כל עולמים, שתיבת כל היא

(1) פרשתנו לב, יא.

(2) ולהעיר, שהקביעות בשנה ההיא היתה כקביעות שנה זו, שיום הש"ק פ' האזינו חל ב"ג תשרי (ראה גם בהקדמה להמאמר (לקמן ע' 65)).

(3) סה"מ תר"ם ח"ב ע' תקנד ואילך — וראה ב"מפתח" שמאמר זה "נרשם כאן בקצור" (וראה גם ד"ה זה דשנת תשכ"ט (תו"מ סה"מ תשרי ע' קכא ואילך)).

(4) פיוט יגדל — ע"פ פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין פרק חלק — היסוד השלישי.

(5) ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א).

(6) ראה גם לקו"ת פרשתנו עח, ב. סד"ה כנשר העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תרע).

(7) ראה גם לקו"ת שם, א-ב.

(8) ראה זח"ב קעה, ב. וראה ד"ה כנשר תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' כג ואילך). ד"ה הנ"ל תרפ"ב (סה"מ תרפ"ב ע' לג ואילך).

(9) עקב ט, כז.

(10) ראה לקו"ת במדבר ג, א ואילך.

(11) ראה לקו"ת שלח לו, ד. חוקת סה, א. ביאורי הוזהר להצ"צ ח"א ע' שנה [ע"פ מחז"ל פסחים נ, א]. וראה קה"ר ג, יא (ג) בסופו [הובא בלקו"ת במדבר ה, סע"ג]. תקו"ז תמ"ב (פב, א). ספר בהביר סימן י.

(12) תהלים קמה, יג.

(13) בד"ה אתם נצבים עדר"ת (המשך תער"ב ח"א פש"ט).

בגימטריא חמישים, וקאי על נו"ן אלפים יובלות, ועז"נ מלכותך מלכות כל עולמים, היינו, ש"כ כל עולמים" (נו"ן אלפים יובלות) אינם אלא מבחי' המלכות בלבד. והענין בזה, דהנה, בנו"ן אלפים יובלות נכללים כל פרטי העליות שבכל העולמות עד לדרגא היותר נעלית כו'¹⁴, וכידוע¹⁵ בענין חלוקת ענין הזמן לימים ושנים וכו' כפי שהוא בכללות העולמות, שענין השנים בעולם שלמטה נחשב לימים בעולם שלמעלה הימנו, ומזה מובן גודל מעלת השנים בעולם היותר עליון, ועאכו"כ העילוי דשמיטה, שהוא ע"ד העילוי דיום השבת לגבי ששת ימי החול, ועאכו"כ העילוי דיובל, ועד לנו"ן אלפים יובלות. ועז"נ מלכותך מלכות כל עולמים, שגם תכלית העילוי דנו"ן (כל) אלפים יובלות אינו אלא מבחי' המלכות בלבד. וזהו גם מה שנקראים בשם עולמות (כל עולמים), עולם מלשון העלם. ומזה מובן במכ"ש וק"ו בנוגע להעולם שלמטה שהוא בודאי ענין של העלם, שלכן, אפילו אצל צדיק ישנו ההעלם וההסתר שמצד הגוף, וכפי שמצינו שמשא רבינו הניח גופו בעולם היצירה¹⁶, ורק אליהו זיכר גופו ביותר עד שעלה בגופו כו'¹⁷. ובגלל ההעלם וההסתר שמצד הגוף, צריך גם צדיק גמור להתעוררות רחמים רבים, שזהו"ע כנשר וגו'.

ב) וממשיך בהמאמר, שכדי להיות התעוררות רחמים רבים ע"י התשובה צ"ל ענין הבכי, וע"ד מ"ש לעתיד לבוא בבכי יבואו¹⁸, שקאי גם על צדיקים גמורים, וכ"ש כשידע איניש בנפשי' מעמדו ומצבו כו', הרי בודאי שצ"ל אצלו ענין הבכי כפשוטו, מצד רגש החרטה על העבר, וכמשל¹⁹ האדם שרוחץ בנהר והתחיל לטבוע כו' שמתחרט למה הלך לרחוץ [וכנראה שזהו המקור לסיפור החסידים²⁰ אודות גוי מוויטעבסק שהתחיל לטבוע והתחרט למה הלך לרחוץ כו'], ודוגמתו בנמשל הו"ע ירידת הנשמה בגוף בעוה"ז במים רבים שהם טרדות הפרנסה כו'²¹, וכידוע שהענין דטרדות הפרנסה, שירא פן יחסר לחמו וכו', הוא ההתחלה לכל עניני ירידה כו', ועל זה צ"ל ענין התשובה, חרטה כו', עד

17) ראה אוה"ת נח סד, ב ואילך. ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' כב ואילך.

18) ירמי' לא, ח.

19) ראה גם המשך וככה תרל"ז פע"א.

20) לשמע אוון (להרה"ח ר' שני"ז דוכמאן)

ע' 42 — בהוצאת תשכ"ג. ע' כח — בהוצאת

תש"נ.

21) ראה תו"א ר"פ נח.

14) ראה בחיי בהר כה, ח. ש"ך עה"ת ר"פ בהר. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"ב ע' תסב. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תלד. וש"נ.

15) ראה סהמ"צ להצ"צ מצות האמנת אלקות פי"ב (נח, ב ואילך). אוה"ת דרושים לר"ה ע' ב'פט ואילך.

16) ראה גם המשך וככה תרל"ז פפ"ח.

סה"מ תרח"ץ ע' ריד.

לאופן של בכי'. וזהו גם מ"ש²² עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גו', ודרשו חז"ל²³ עוברי אלו בני אדם שעוברין על רצונו של הקב"ה, עמק שמעמיקין להם גיהנם, הבכא שבוכין ומורידין דמעות כמעייין של שיתין וכו', היינו, שע"י הבכי' בדמעות בגיהנם נעשה התיקון והבירור כו'. אמנם, יש אופן שלא צריך להגיע להבירור וזיכוך דגיהנם, והיינו, כאשר בהיותו בעוה"ז שב בתשובה בבכי' כו'. ועפ"ז יש לפרש עוד פירוש בכתוב עוברי בעמק הבכא גו', שקאי (לא על גיהנם, אלא) על טרדות הפרנסה כו', שעל זה צריך להיות התיקון ע"י הבכי' דעבודת התשובה, כנ"ל.

ג) וממשיך בהמאמר, שע"י התשובה נעשה ישאהו על אברתו, למעלה מרמ"ח פיקודין שהם רמ"ח אברים דמלכא, דכיון שפגם ולא המשיך בחי' הלבושים ע"י רמ"ח מ"ע, לכן צריכים לשאת אותו למעלה מהם כו'. וזהו יפוש כנפיו יקחהו, דכנפים הם כלים לרצון העליון²⁴, והרי שרש הכלים הוא גבוה יותר מהלבושים, כידוע²⁵ ששרש הכלים הוא מהרשימו שהוא רושם הא"ס כמו שהי' קודם הצמצום. ועפ"ז יובן ענין העלי' שנעשה ע"י ירדת הנשמה למטה, כ²⁶, הנשמות קודם ירדתן למטה שרשם הוא מפנימיות הכלים²⁷, וע"י ירדתן למטה להתלבש בגוף מתעלים הם בכחי' האורות, והיינו, שעלייתן היא מבחי' גרמוהי (כלים ששרשם מהרשימו) לבחי' חיוהי, וכידוע²⁸ שאף שאיהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד²⁸, הרי אינו דומה אופן היחוד דאיהו וגרמוהי לאופן היחוד דאיהו וחיוהי. אמנם²⁹, כל זה הוא לפי הפירוש³⁰ שהרשימו הוא רק רושם והארה בלבד, שאז שייך לחלק בין גרמוהי לחיוהי. אבל לפי הפירוש³⁰ שרשימו הוא הרושם דאוא"ס כמו שהי' ממלא כל החלל לפני הצמצום, אזי לא שייך לחלק בין גרמוהי לחיוהי. ועפ"ז צ"ל שהעלי' שע"י הירידה למטה היא למעלה גם מבחי' חיוהי, והיינו, שהעלי' היא למעלה משם הוי'³¹ (שהוא בחי' האורות³²), דהיינו, למעלה מאותיות שם

27) תו"א יתרו עא, א. לקו"ת שה"ש ת, ג.
 28) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב).
 29) ראה גם ד"ה כנשר תשמ"ו.
 30) ראה גם סה"מ תרנ"ט ע' צג. תר"ס ע' רה.
 31) ראה גם לקו"ת פרשתנו שם, ג.
 32) ראה המשך תער"ב ח"א ע' תיז.

22) תהלים פד, ז.
 23) עירובין יט, א.
 24) ראה המשך יונתי הנ"ל בתחילתו.
 25) ראה סידור (עם דא"ח) קסו, א. המשך תער"ב ח"א ע' טו. ע' שב. סה"מ עת"ר ע' כז ואילך. תרצ"ב ע' סו ואילך. היש"ת ע' 59 ואילך. ובכ"מ.
 26) ראה המשך יונתי הנ"ל ע' יב.

הוי', שענינם צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות³³, ועד למעלה משם הוי' סתם, שאין לו פירוש ועד שאין לו אותיות כו'³⁴, שמגיעים לבחי' זו ע"י התעוררות רחמים רבים כו'.

ד) וזהו כנשר יעיר קנו גוי' ישאהו על אברתו, שכתוב זה מורה על גודל מעלתן של ישראל, היינו, לא רק צדיקים, אלא כאו"א מישראל, כמ"ש³⁵ ועמך כולם צדיקים, להיותם נצר מטעי מעשה ידי גוי' (כהמשך הכתוב), היינו, שכאו"א מישראל הוא מעשה ידי הקב"ה, שקיומם באופן נצחי שלא שייך בו שינוי כלל³⁶, אלא שענין זה יכול להיות בהעלם, ועל זה משביעים אותו תהי צדיק³⁷, שיומשך ויבוא גם בגילוי, ומזה גופא מוכח שענין זה ישנו בהעלם, שהרי אילו לא הי' בהעלם, אפילו לא בהעלם שאינו במציאות, לא הי' אפשר שיבוא לידי גילוי, וכיון שמשביעים אותו תהי צדיק, עכצ"ל, שענין זה ישנו בהעלם, או בבחי' עיבור כו'³⁸, ולכן, ע"י עבודה ויגיעה יכול לבוא לידי גילוי. ומצד זה מגיע כאו"א מישראל למעלה משם הוי', עד לבחי' העצמות שאין לו עילה וסיבה כו'. ולכן הנהגת הקב"ה עם בני ישראל היא כמו הנשר שנושא את בנו על כנפיו באמרו מוטב שיכנס החץ בי³⁹, והיינו, שאף שלכאורה איך שייך לומר כן לגבי הקב"ה, הרי זו קושיא שב"ד של מעלה תובעים וטוענים להקב"ה, וזהו אמנם ענין קשה אצל הקב"ה, אבל אעפ"כ, מתנהג הקב"ה עם בני ישראל באופן שלמעלה מחשבונות כו'⁴⁰.

(35) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

(36) ראה עמק המלך שער תקוני התשובה

ספ"ג. הובא באג"ק ח"א ע' קמו.

(37) נדה ל, ב.

(38) ראה תניא פי"ד.

(39) פרש"י עה"פ.

(40) חסר הסיום (המור"ק).

(33) ראה לקו"ת ר"פ בשלח. סה"מ תרנ"ו ע' שסו ואילך.

(34) ראה גנת אגוז (להר"י גיקטליא) חלק הראשון שער ההוי' (ד, א). הובא בשל"ה ה, א ואילך. נתבאר בהמשך תרס"ו ע' תלא. המשך תער"ב שם. וראה גם ד"ה שויתי ה' תש"כ פ"ג (סה"מ תשי"ב ע' קסב).